

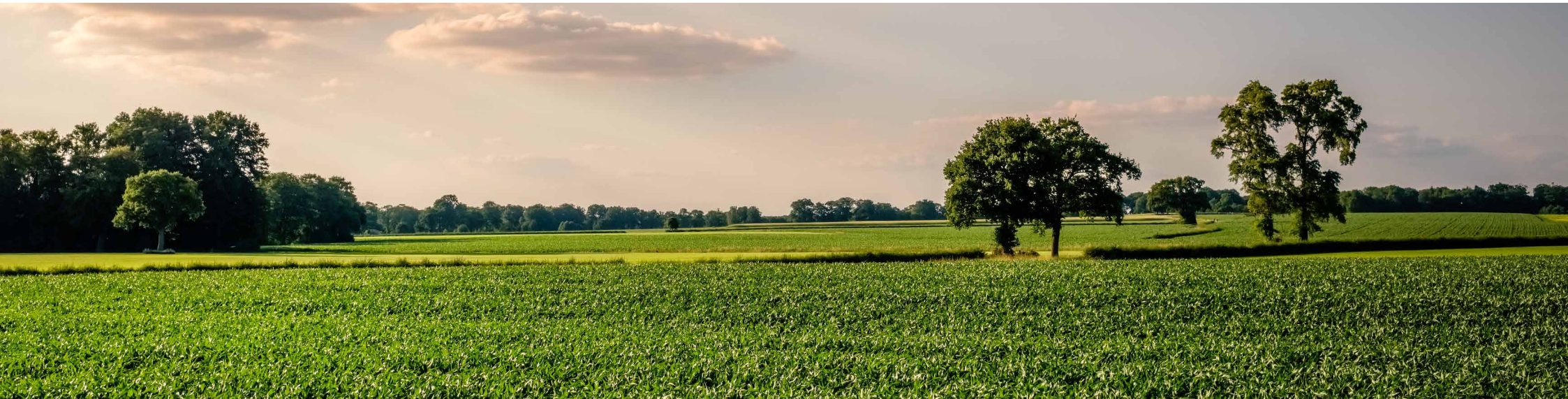

BOJV 2018

Brancheorganisatie Akkerbouw

JAARVERSLAG 2018

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van Brancheorganisatie Akkerbouw. Met dit verslag geven wij u een beknopt beeld van onze activiteiten in dit jaar. Er is gekozen voor een digitale uitgave die zich eenvoudig laat lezen én delen.

2018 was voor de akkerbouw een bijzonder teeltjaar met een uitzonderlijk droge zomer die de teeltsector voor de nodige uitdagingen plaatste. Voor BO Akkerbouw was het een jaar waarin veel activiteiten zichtbaar werden, die al eerder waren voorbereid of waarvan de besluitvorming eerder plaatsvond. Zo startte het programma Onderzoek en Innovatie gefinancierd met verbindend verklaarde (verplichte) financiële bijdragen van telers. Hiermee is er sprake van een programma voor en door telers. Ook startte de uitvoering van het Actieplan Plantgezondheid

waarvan de hoofdlijnen eind 2017 werden vastgesteld. Het actieplan werkt door in de verschillende programma's van BO Akkerbouw, zoals Onderzoek en Innovatie en Akkerbouwcertificering. In 2018 kwamen ook de voorbereidingen voor het Klimaatakkoord in een stroomversnelling. De akkerbouwsector is hierbij aangesloten door deelname aan de Sectortafel Landbouw en Landgebruik. Ook stelde BO Akkerbouw een eigen Klimaatagenda op. Kortom, veel onderwerpen om verslag over te doen!

Ik vertrouw erop dat het verslag u een informatief beeld geeft van de activiteiten van de brancheorganisatie.

D.H. de Lugt
voorzitter

Inhoudsopgave

- 1. Onderzoek en Innovatie _____ 4
- 2. Plantgezondheid _____ 7
- 3. Klimaat _____ 8
- 4. Akkerbouwcertificering _____ 9
- 5. Overige sectoronderwerpen _____ 11
- 6. Vereniging _____ 14
- 7. Financiën _____ 16

1. Onderzoek en Innovatie

a. Verbindendverklaring, gegevensverstrekking en financiering

Voor collectief onderzoek met een keten- en gewasoverschrijdend karakter heeft BO Akkerbouw het programma Onderzoek en Innovatie. Het meerjarig programma heeft een looptijd tot en met 2020. Omdat er sprake is van een programma waarvan de resultaten ten goede komen aan het verdienmodel van alle Nederlandse akkerbouwers, verklaarde de Minister van Economische Zaken het programma en de regelingen voor verplichte registratie en gegevensverstrekking en voor verplichte financiële bijdragen verbindend. Hiermee hebben de regelingen een verplichtend karakter voor alle telers die - met inachtneming van een bepaalde ondergrens - aardappelen, granen en/of suikerbieten telen.

Daadwerkelijke start

In 2018 besloten het bestuur en de erkende brancheorganisaties voor Aardappelen en overige akkerbouwgewassen, voor Granen en voor Suiker de uitvoering van het programma daadwerkelijk te starten. Dit was mogelijk omdat de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) haar medewerking aan de uitvoering van het programma gaf door het beschikbaar stellen van de NAW-gegevens van de genoemde doelgroep van telers. Ook maakte de Minister van LNV het mogelijk dat telers in de Gecombineerde opgave de brancheorganisatie konden machtigen gebruik te maken van de areaalgegevens die de teler in de Gecombineerde opgave invoerde. Ook kunnen telers BO Akkerbouw machtigen via het machtigenregister op mijn.rvo.nl en ondersteunde RVO.nl het registreren van machtigingen die schriftelijk aan BO Akkerbouw worden verleend.

Tarieven

De regelingen verplichte financiële bijdragen kennen de volgende tarieven voor de financiering van het programma Onderzoek en Innovatie (per hectare):

• Consumptie- en pootaardappelen	€ 13,20
• Zetmeelaardappelen	€ 8,80
• Suikerbieten	€ 8,80
• Granen (tarwe, gerst, haver, rogge)	€ 4,40

Besloten werd de tarieven voor 2018 te bepalen op dit (verbindend verklaarde) niveau. Op basis van het areaal dat is opgenomen in de voorlopige Landbouwtelling 2018 resulteren deze tarieven in een budget voor het programma Onderzoek en Innovatie van 3,3 miljoen euro. Het verwerken van areaalgegevens die zijn verstrekt met een machtiging om gebruik te maken van de gegevens van de Gecombineerde opgave brengt administratieve en dus kostenvoordelen met zich mee. Telers die een machtiging verstrekken krijgen daarom een korting van 50 euro op de factuur voor de verplichte onderzoeksbijdrage.

Bijdrageplicht

In 2018 waren circa 13.500 telers van aardappelen en/of granen en/of suikerbieten bijdrageplichtig. Bij het samenstellen van dit verslag (begin juni 2019) waren van ruim 12.400 telers de opgaven van areaalgegevens verwerkt. Dit leidde - rekening houdend met genoemde korting van 50 euro en een minimumnotabedrag - tot ruim 8.700 facturen.

b. Programmering en uitvoering in 2018

Begin 2018 bogen de Commissie Onderzoek & Innovatie, de Sectie Teelt, de Sectie UHV en het bestuur van BO Akkerbouw zich over de onderzoeksprogrammering 2018. De besluitvorming kende enkele uitgangspunten:

- De voortdurende onduidelijkheid over de inning van de verplichte financiële bijdragen;
- De financiële stand van zaken van de 'gewasfondsen' van de overgedragen reserves van Productschap Akkerbouw;
- De uitkomsten van het Digitale Panel van 100 akkerbouwers 2017;
- De continuïteit van ingezette acties;
- De urgentie van een aantal belangrijke teeltproblemen.

Gehonoreerde projecten

De besluitvorming leidde tot het honoreren van de volgende projecten voor 2018:

- Commissie Bemesting Akkerbouw Vollegrondsgroenten (werkplan 2018);
- Kansrijke eiwitgewassen (werkplan 2018);
- Haalbaarheidsstudie Ditylenchus dipsaci (op zoek naar aaltjeswol);
- Plan van Aanpak Meloidogyne chitwoodi/fallax (jaarplan 2018);
- Plan van Aanpak Aardappelmoehheid (jaarplan 2018);

- Plan van Aanpak Erwinia, oprichting en start van de Stuurgroep;
- Literatuurstudie Bewaring Pootgoed (effect van hoge CO2-concentraties op pootgoedkwaliteit);
- Fonds Kleine Toepassingen;
- Coördinator Effectief Middelenpakket en onderzoek-coördinatie;
- Kwalitatief onderzoek opbrengststijging consumptie-aardappelen; verkennend onderzoek;
- Samenwerking uiensector, deelname aan Uireka en inventarisatie van mogelijke projecten;
- Snelle kiemkrachtbepaling van wintertarwe.

Contouren programmering

In zijn vergadering van 19 september besprak het bestuur de contouren van de onderzoeksprogrammering 2019/2020. Er was uiteindelijk duidelijkheid verkregen over de verplichte financiële bijdrage door akkerbouwers over 2018. In 2019 zullen belangrijke projecten die reeds gestart waren in 2017 en 2018 (m.n. de drie Plannen van Aanpak Aardappelmoehheid, Meloidogyne en Erwinia) voortgezet worden. In het kader hiervan diende BO Akkerbouw zelf twee voorstellen voor Publiek Private Samenwerking (PPS) in: Slimme bouwplannen Meloidogyne en Strategische kennis preventie Erwinia. Beide zijn gehonoreerd en leverden een zogeheten 'multiplier' op van meer dan 600.000 euro.

Bodemprojecten

Voor nieuwe projecten voor de programmering van 2019 is maximaal 2,25 miljoen euro beschikbaar (uit de verplichte financiële bijdrage door akkerbouwers over 2018). Hiervoor is gekozen uit een tiental Bodemprojecten (als onderdeel van de PPS Beter Bodembeheer). Die waren eind november 2016 al bestuurlijk goedgekeurd, maar 'on hold' gezet vanwege de discussies met RVO.nl en het Ministerie. Het financieel belang betreft 1,5 miljoen euro in de jaren 2019 en 2020.

Het betreft projecten zoals:

- Beoordeling onderbouwning en actualiseren N-bemestingsrichtlijnen;
- Effecten bemesting K, Mg, Ca op aardappelopbrengst en -kwaliteit;
- Bodembiologie;
- Minimale Dataset;
- Organische stofbeheer;
- Beheersing van bodempathogenen door versterking bodemweerbaarheid;
- Effecten (blad)bemesting met sporenelementen.

Overige projecten

Verder is uitgesproken een Plan van Aanpak Ditylenchus (500.000 euro) in te stellen. Financiering vindt plaats uit de resterende reserves van het voormalige Productschap Akkerbouw. Tevens besloot BO Akkerbouw ondersteuning te geven aan een viertal PPS-en die LTO bij de topsectoren indiende: Weerbaarheid, FAB+, Milieu indicator gewasbescherming en Groenbemesters. De PPS Soil Health Index werd niet ondersteund. Voor de PPS Precisielandbouw 4.0 is 100.000 euro gereserveerd.

De vijf projecten Ringrot kistenreiniging, Ziekzoeker, Smaragd, E-pieper en Kennisverspreiding Alternaria en Sclerotina werden afgewezen. De drie projecten Literatuurstudie productiviteit aardappelen water en bodemtemperatuur, Teeltregistratie tarwe en Bestrijding Robotisering Aardappelopslag werden wel goedgekeurd.

Oproep

Het Bestuur besloot om de voorbereidingen te treffen voor een eigen Call in 2019. Basis voor deze oproep vormde het Gezamenlijke Programma Onderzoek en Innovatie, het Actieplan Plantgezondheid en het Klimaat-akkoord. Financiering zal geschieden uit de te innen financiële bijdragen over het jaar 2019. Akkerbouwers, BO-leden, kennisinstellingen en andere relaties kregen de mogelijkheid om wensen en project-ideeën in te dienen en zullen (met een Digipanel van akkerbouwers) betrokken worden bij de prioritering. De projecten kunnen dan starten in 2020. BO Akkerbouw zette de Oproep op 30 november uit, tot 7 januari 2019. Het leverde circa veertig wensen en honderd projectideeën op. In het voorjaar van 2019 zou de Sectie Teelt besluiten welke zijn uit te werken tot volwaardige projectvoorstellen.

Tenslotte besloot het Bestuur tot modernisering van www.kennisakker.nl. Deze site zal onderdeel worden van de website van de BO Akkerbouw.

2. Plantgezondheid

Het actieplan Plantgezondheid, op hoofdlijnen eind 2017 vastgesteld, kreeg in 2018 een vertaling naar een publieksversie en verdere uitwerking in Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's) bij de vier speerpunten:

- Weerbaar teeltsysteem
- Precisielandbouw en vergroening middelenpakket
- Versterken biodiversiteit
- Milieuprestaties inzichtelijk voor de markt

Ambitie

Met het actieplan stellen BO Akkerbouw en haar leden als ambitie voor 2030:

Koploper zijn in aantoonbare duurzame teeltmethoden die onze afnemers erkennen en maatschappelijk waardering krijgen. Emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu beperken we tot het uiterste minimum en onze akkerbouwproducten houden we nagenoeg residuvrij. Rentabiliteit zowel op de korte als middellange termijn blijft hierbij leidend.

Publieksversie

De publieksversie van het actieplan is gepresenteerd op 5 september. Dit gebeurde bij een akkerbouwbedrijf in Geervliet. Bij die gelegenheid nodigde BO-voorzitter Dirk de Lugt partners uit samen aan de slag te gaan met de uitwerking van het actieplan. "Het mag niet alleen op het bord van telers liggen. Van partners in de keten van toelevering tot verwerking en verkoop is ondersteuning nodig. We streven naar een proces met interactie met

kennisinstellingen, overheden, maatschappelijke organisaties, voedingsmiddelen- en retailbedrijven, opdat zij deelgenoot worden van de opgave waarvoor akkerbouwers staan."

Oproep en nulmeting

Onderzoek en innovatie vormen een voorname inhoudelijke component van het Actieplan. De projecten maken veelal onderdeel uit van het gezamenlijk programma Onderzoek en Innovatie van BO Akkerbouw.

Eind december startte BO Akkerbouw een Oproep voor het aandraagen van onderzoekswensen en projectideeën. Plantgezondheid vormde daarbij een voornaam thema. In het kader van het actieplan gaf BO Akkerbouw eind 2018 opdracht voor een inventarisatie door Aeres Hogeschool (via interviews met 23 'sleutelpersonen') en een enquête door AgriDirect (met een representatieve steekproef van 458 akkerbouwers). Deze twee opdrachten leverden input voor de nulmeting.

3. Klimaat

In 2018 kwam het overleg over een klimaatakkoord in een stroomversnelling. Voor de landbouw werd de Sectortafel Landbouw & Landgebruik ingesteld. Te samen met daarbij behorende acht werkgroepen kwam deze tafel zeer regelmatig bijeen om de maatregelen te benoemen die bijdragen aan de klimaatdoelstellingen. Voor de akkerbouw waren in dit overleg vertegenwoordigd: LTO, NAV, Agrifirm, Cosun en BO Akkerbouw.

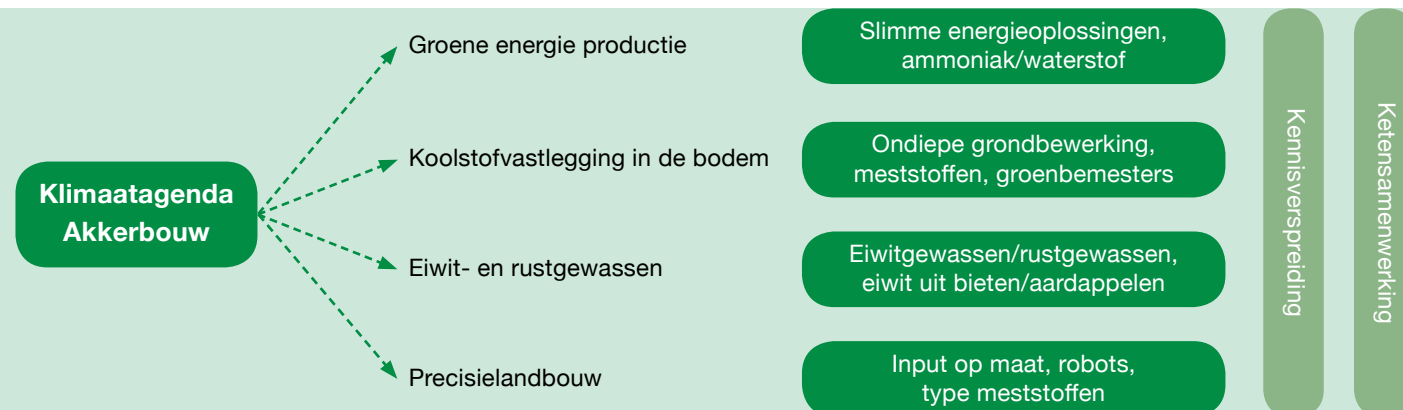
Klimaatakkoord

Omstreeks de zomer kon in Den Haag het 'Voorstel voor Hoofdlijnen van het Klimaatakkoord' worden gepresenteerd. De gesprekken kregen een vervolg om het akkoord verder uit te werken in concrete en bindende afspraken. Dit proces leidde ertoe dat nog juist voor Kerst er een definitief ontwerp Klimaatakkoord lag. Begin 2019 zou het akkoord worden doorgerekend door de Planbureau, waarna een Kabinetsstandpunt is te verwachten.

Klimaatagenda akkerbouw

De leden van BO Akkerbouw brachten een *Position Paper* in. Dit bevatte de bijdrage die de akkerbouwketens kunnen leveren aan Klimaatdoelstellingen en onder welke voorwaarden. Het *Position Paper* was globaal qua opzet, verdere verdieping van de aanpak vanuit de akkerbouw was nodig. Communicatie- en Adviesbureau Schuttelaar & Partners kreeg de opdracht om in nauwe samenspraak met de BO-leden een Klimaatagenda Akkerbouw op te stellen. Onderhandelaars vanuit de akkerbouw konden dit inbrengen in de onderhandelingen en voor BO-leden diende het als richtsnoer om hun afspraken in het akkoord na te kunnen komen. Het bestuur stelde de Klimaatagenda in zijn vergadering van 28 november vast.

De akkerbouw ziet met name kansen op het terrein van duurzame energieopwekking voor groene kunstmest en brandstof, koolstofvastlegging in de bodem, de teelt van eiwitgewassen en precisielandbouw.

4. Akkerbouwcertificering

BO Akkerbouw is beheerder van het Voedsel- en Voederveiligheid Akkerbouw (VVAK)-certificeringsschema en faciliteert het Akkerbouw Certificeringsoverleg. In dit overleg werken ketenpartijen uit de sectoren uitgangsmateriaal, teelt, handel, verwerking en loonwerkers samen bij het beheer van de akkerbouwcertificering. Het VVAK is een schema voor voedselveiligheids- en duurzaamheidscertificering. Het bestaat uit een aantal gewasmodules en een in beginsel facultatieve module Duurzaam Akkerbouw Bedrijf (DAB). Deelnemers aan VVAK kunnen voor certificering naar keuze een beroep doen op één van de drie certificerende instellingen (CI's) die hiervoor zijn bevoegd.

Gewascertificaten

Naast het VVAK bestaan er voor enkele akkerbouwketens zogeheten gewascertificaten. Het beheer ervan ligt bij de betreffende afzetketen:

- voor suikerbieten is dit de suikerindustrie;
- voor aardappelen voor de verwerking tot frites, etc. doet de aardappelverwerkende industrie het beheer;
- voor zetmeelaardappelen ligt deze taak bij de aardappelzetmeelindustrie.

De inhoud van VVAK sluit nauw aan op de eisen van de gewascertificaten. De activiteit akkerbouwcertificering bij BO Akkerbouw wordt gefinancierd uit de opbrengst van een opslag van € 2,50 per VVAK-module respectievelijk gewascertificaat.

Actualisatie

Het schema krijgt jaarlijks een actualisatie. Daarbij vervallen eisen en worden nieuwe toegevoegd. In 2018 werd het VVAK voor het teelt- en bewaarseizoen 2018/2019 vastgesteld. Belangrijkste wijzigingen waren:

- De aanscherping van enkele eisen voor producten/ gewassen die als diervoeder zijn te gebruiken. Deze aanscherping hing samen met de actualisering van de erkenning door GMP;
- Een aanpassing van de eisen aan verdeelapparatuur, die voortvloeit uit de uitbreiding van de keuringsplicht voor verdeelapparatuur ('sputkeuring');
- De toevoeging van enkele nieuwe eisen in de module Duurzaam Akkerbouw Bedrijf (DAB), om deze beter te laten aansluiten bij de eisen van het *Farm Sustainability Assessment* (FSA) van het *Sustainable Agriculture Initiative Platform* (SAI);
- De toevoeging van een bijlage die eenduidig weergeeft welke gewassen in de verschillende gewasmodules vallen. Gewassen die niet binnen een bestaande module passen, zijn opgenomen in de module 'Overig'.

SAI Gold

Na aanpassing van de module Duurzaam Akkerbouw Bedrijf (DAB) werd deze opnieuw vergeleken met de *Farm Sustainability Assessment 2.1* van het SAI. Dit SAI is een platform van vooraanstaande partijen uit de verwerkende (agrarische) industrie en de retail, dat samen een standaard ontwikkelde voor duurzame productie. Resultaat van de benchmark was dat de DAB-module - in combinatie met Nederlandse wetgeving en cross compliance maatregelen - op goud-niveau overeenkwam met FSA van SAI. Voor de aanpassingen had de module DAB een benchmark op zilver-niveau. Aanleiding voor de nieuwe benchmark was een toenemende vraag van afnemers om een aantoonbaar duurzame productiewijze van hun agrarische grondstoffen. Een duurzame productiewijze is aan te tonen door certificering van de module DAB.

Risicoanalyse en actieplan

Het VVAK is gebaseerd op een risicoanalyse. Deze werd in 2018 geactualiseerd. Het Akkerbouw Certificerings-overleg besloot daarop tot een meer fundamentele herziening van de risicoanalyse, uit te voeren in 2019. Ook verkende het Akkerbouw Certificeringsoverleg of en hoe het VVAK, en met name de module DAB, een rol kan spelen bij het realiseren van de doelstellingen van het [Actieplan Plantgezondheid](#). Onderzocht werd of VVAK een instrument kan zijn voor het borgen en aantonen van duurzame teeltpraktijken en of het een monitorings-instrument kan zijn voor de voortgang bij het bereiken van de doelen van het actieplan. Vooralsnog leidde dit onderzoek tot een aantal eisen die het karakter hebben van een aanbeveling.

Internationale samenwerking

In internationaal verband bestaat er een overeenkomst tot wederzijdse acceptatie van de certificaten van VVAK en van het Belgische Vegaplan. Dit voorkomt dat telers die afleveren aan afnemers in beide landen moeten beschikken over beide gelijkwaardige certificaten. Ook participeert BO Akkerbouw in het internationale samenwerkingsverband A-Net, waaraan nationaal beheerde voedselveiligheidsschema's uit België, Duitsland, Nederland, Oostenrijk, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland deelnemen. Naast uitwisseling van actuele onderwerpen die gevolgen hebben voor de schema's, vormde een vergelijking van eisen die de verschillende schema's stellen aan de kwaliteit van water gebruikt bij de teelt en aan compost aandachtspunten.

5. Overige sectoronderwerpen

a. Dag van de Akkerbouw

De tweejaarlijkse sector PR via BO Akkerbouw kreeg in 2018 een andere opzet dan de edities van 2014 en 2016. Toen lag de nadruk op een open dag op bedrijven. Dit jaar kende de Dag van de Akkerbouw een online mediacampagne, in combinatie met grote billboards. Die waren vanaf 27 juni gedurende twee weken te zien op 26 prominente locaties langs snelwegen in de Haarlemmermeer en Flevoland.

De billboards vertelden 'het verhaal' van de Nederlandse akkerbouwer. Een mediacampagne en campagnevideo ondersteunden de promotie, die de slogan droeg 'Mijn akker, jouw voedingsbodem' en online te volgen was via #jouwvoedingsbodem. De campagne toonde wat akkerbouw betekent voor mensen thuis en benadrukte hoe akkerbouwers Nederland - met veel liefde en aandacht - voorzien van voedsel. Het online bereik was groot; via social media zagen veel stedelingen de campagne voorbij komen op Facebook, Instagram of Twitter. De campagnevideo werd circa 200 keer gedeeld. De opvallende billboards genereerden een groot bereik. Hoewel de aandacht via media beperkt was en een enkeling de fysieke ontmoeting miste, was het overgrote deel van de reacties positief.

b. CEMP

De Coördinator Effectief Middelenpakket (CEMP) werkt aan het beschikbaar komen en houden van een middelenpakket dat toereikend is voor zowel grote als kleine teelten. De CEMP verzamelt per teelt / gewas de knelpunten en zoekt in overleg met toelatingshouders naar oplossingen voor die knelpunten.

Jaarlijks stelt het *Expert Center Specialty Crops* (ECSC) projecten vast. Met financiële steun vanuit het Fonds Kleine Toepassingen worden residuproeven gefinancierd en worden aanvragen bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (CTGB) betaald.

Noodsituaties

Het is soms nodig om noodsituaties op te lossen door middel van een 120 dagen vrijstelling. De CEMP deed bijvoorbeeld een aanvraag voor vrijstelling van een middel voor bestrijding van knolcyperus. Het knelpunt werd erkend, maar de aanvraag strandde uiteindelijk, omdat de toelatinghouder onvoldoende dossier kon leveren voor een positieve beoordeling door het CTGB.

Het wegvallen van actieve stoffen raakt ook de grote teelten. Er is daardoor in het werkveld van de CEMP een zekere verschuiving naar het zoeken naar oplossingen voor grote teelten.

c. Data intensieve akkerbouw

In 2018 eindigde het stimuleringsprogramma PETA. Dit programma heeft als doel nieuwe ICT-ontwikkelingen voor de akkerbouwsector te stimuleren door het gebruik van data en het delen van data te bevorderen. Het samenwerkingsverband bestaat uit een aantal akkerbouw-coöperaties, Comore, Dacom en WUR. Om ook in de toekomst op gestructureerde wijze aandacht te kunnen geven aan ICT-ontwikkelingen vanuit sectorperspectief, werd eind 2018 besloten deze taak onder te brengen bij BO Akkerbouw. Het betreft het verbinden van partijen op strategisch beleidskader niveau. Dit verbinden richt zich op de bevordering van de inzet van ICT-instrumenten als hulpmiddel bij het bereiken van doelen. Tevens zou het borgen van kenniskwaliteit en veiligheid bij het toepassen en gebruiken van data en het borgen en versterken van draagvlak en vertrouwen binnen de sector tot de taken van BO Akkerbouw op dit terrein behoren.

Gedragcode

In 2017 werd op initiatief van de Regiegroep Data intensieve Akkerbouw de Gedragcode Datagebruik Akkerbouw gelanceerd. De gedragscode biedt heldere gedragsregels rond het gebruik en het delen van data en heeft als doel drempels voor het delen van data te verlagen. De website van BO Akkerbouw bevat een lijst van bedrijven die de gedragscode onderschrijven. In 2018 werd de gedragscode eenmaal geactualiseerd, om beter rekening te kunnen houden met de positie van data dienstverleners en de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

d. Markt- en prijsinformatie

Begin 2018 werd het Platform Aardappel Transacties (PAT) operationeel. PAT is een systeem waarin afnemers van consumptieaardappelen een aantal kerngegevens over afgesloten aankooptransacties van consumptieaardappelen vastleggen. De gegevens worden zonder vermelding van de identiteit van koper en verkoper gepubliceerd via de website Boerenbusiness.nl. Doel van het systeem is geïnteresseerden inzicht te geven in de marktbevingen van aardappelen en zo bij te dragen aan een transparante markt.

Koopovereenkomsten

PAT is ontwikkeld door BO Akkerbouw op verzoek van de Vereniging voor de Aardappelverwerkende Industrie (VAVI). VAVI treedt op als vertegenwoordiger van de Nederlandse aardappelverwerkende industrie en coördineert de contacten met de individuele bedrijven die deelnemen aan PAT. Op de website Boerenbusiness.nl zijn de kerngegevens uit de koopovereenkomsten te zien. Deze kerngegevens zijn - na eenmalige registratie - voor iedereen inzichtelijk. BO Akkerbouw beheert PAT en is belast met de controle op de werking van het platform.

Noteringscommissie

Tweemaal per week voorziet BO Akkerbouw de noteringscommissie van PotatoNL van een aantal kerngegevens van recent afgesloten koopovereenkomsten van fritesgeschikte aardappelen. De in PAT ingevoerde gegevens van transacties tussen telers en verwerkende industrie en de van de handel ontvangen koopovereenkomsten met telers vormen hiervoor de basis.

Verwerkingscijfers

Maandelijks verzamelde BO Akkerbouw verwerkingscijfers van de aardappelverwerkende industrie en publiceerde een samenvattend overzicht. Deze activiteit is eind 2018 geëindigd. Met ingang van 2019 verzorgt VAVI, die als opdrachtgever voor deze activiteit optrad, deze activiteit zelf.

Tenslotte publiceert BO Akkerbouw maandelijks exportcijfers van consumptieaardappelen die zij van de Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO) ontvangt.

e. Handhaving capaciteit teeltregelingen

In 2018 vroeg de Sectie Teelt aandacht voor de handhaving capaciteit voor de akkerbouwteeltregelingen. Deze regelingen zijn destijds bij de opheffing van het Productschap Akkerbouw aangemerkt als publieke taken en overgenomen door de Rijksoverheid. Handhaving vindt plaats door de NVWA. De zorg over de uitvoering van deze teeltregelingen was aanleiding voor een gesprek met de NVWA. Door de NVWA is aangegeven dat zowel het budget als de ambtelijke capaciteit de komende tijd gehandhaafd blijft om de regelingen adequaat te kunnen uitvoeren. Tevens is vastgesteld dat het wenselijk is de regelingen te evalueren op actualiteit en inhoud. Deze evaluatie kan binnen het reguliere overleg plaatshebben.

f. Sectorprojecten

Ook in 2018 verrichtte BO Akkerbouw secretariaats- en beleidstaken ten behoeve van organisaties die aan het werkterrein van de brancheorganisatie gerelateerd zijn. Zo bestonden in 2018 dienstverleningsovereenkomsten met de volgende organisaties:

- Stichting Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst voor Landbouwgewassen (CSAR);
- Werkgroep Graszaden en Graszoden;
- Vlas en Hennep.nl;
- Stichting Bevordering Cichoreiteelt.

6. Vereniging

BO Akkerbouw werd in 2014 opgericht voor activiteiten die voor de akkerbouw als geheel (uitgangsmateriaal, teelt, handel en verwerking) van belang zijn. Het accent ligt op taken die keten- en gewasoverschrijdend zijn en moeilijk door individuele telers of groepen van telers zijn uit te voeren. Bij de vereniging zijn elf leden aangesloten uit de genoemde geledingen: Plantum (uitgangsmateriaal), LTO Nederland en NAV (teelt) en Agrifirm NWE, Avebe, Comité van Graanhandelaren, Cosun, CZAV, Van Iperen, NAO en VAVI (handel en verwerking). NAJK is partner van de vereniging.

Structuur

De vereniging kent twee secties, de Sectie Teelt en de Sectie Uitgangsmateriaal, Handel en Verwerking. De secties bespreken onderwerpen die van belang zijn voor de betreffende geledingen en formuleren adviezen aan het BO-bestuur. Het bestuur is belast met het besturen van de vereniging. In de Algemene Ledenvergadering (ALV) hebben alle leden zitting. De ALV heeft het laatste woord in zaken als begroting en jaarrekening, de vaststelling van de contributie en de benoeming van bestuursleden.

Brancheorganisaties

Bijzondere secties zijn de Brancheorganisaties voor:

- Aardappelen en overige akkerbouwgewassen;
- Granen;
- Suiker.

De Minister van Economische Zaken erkende deze brancheorganisaties op grond van bepalingen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Door de erkenning zijn maatregelen van deze brancheorganisaties verbindend te verklaren ([zie hoofdstuk 1](#)). Deze erkende brancheorganisatie bekrachtigen daarom besluiten over de uitvoering van verbindend verklaarde regelingen.

Bureau

Het bureau van de vereniging is gevestigd in Zoetermeer. Per 1 januari 2018 waren bij het verenigingsbureau 5 personen (4,2 fte) in dienst. Per 1 juni werd de formatie op projectbasis voor een omvang van 0,4 fte uitgebreid met een projectleider voor het Actieplan Plantgezondheid.

Bestuur en Algemene Ledenvergadering kwamen in 2018 vier maal bijeen.

Partners

Naast leden heeft BO Akkerbouw partners. Hoewel partners geen lid zijn in de zin van de wet, nemen zij deel aan de werkzaamheden van de secties en nemen zij - zonder stemrecht - deel aan de vergaderingen van bestuur en de ALV. In 2017 besloot het bestuur de contributieregeling uit te breiden met een regeling voor partners. Deze regeling vormde de belangrijkste aanpassing van het Huishoudelijk Reglement waartoe de ALV in 2018 besloot.

AVG

De inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 betekende een aanscherping van de verantwoordingsplicht voor het verwerken van persoonsgegevens. Het bestuur van BO Akkerbouw gaf invulling aan de nieuwe regelgeving door onder meer het formuleren en vaststellen van een gegevensbeschermingsbeleid, het opstellen en publiceren van een privacyreglement en het benoemen van een functionaris voor gegevensbescherming.

Ontwikkelingsrichting

In 2018 stond het bestuur stil bij de ontwikkelingsrichting van de organisatie van BO Akkerbouw. De brancheorganisatie heeft sinds de oprichting een klein verenigingsbureau. In de afgelopen periode bleek dat verschillende taken die BO Akkerbouw heeft (onder andere de uitwerking en uitvoering van het programma Onderzoek en Innovatie) steeds meer menskracht vergden. Ook kwamen er nieuwe onderwerpen naar voren die een gezamenlijke aanpak wenselijk maakten. Hierbij werd steeds vaker gevraagd naar de zienswijze van de akkerbouwsector als geheel. BO Akkerbouw is hiervoor een logische partij. Te denken valt aan onderwerpen als data en het delen van data, plantgezondheid en klimaat.

Uitbreiding capaciteit

Het bestuur benadrukte dat het voor dergelijke onderwerpen van belang is een slagvaardige brancheorganisatie te hebben. Daarbij blijft het uitgangspunt dat belangenbehartiging het domein is van de lid-organisaties. Het bestuur gaf daarom groen licht voor een uitbreiding van de capaciteit van het verenigingsbureau. Met dit besluit is rekening gehouden bij het opstellen van de begroting voor 2019. Ook houdt begroting 2019 rekening met een klein budget voor onderwerpen die niet zijn voorzien, maar, om uit te voeren of op te starten, een kleine investering vragen. Dit budget zal de komende jaren toenemen van 20.000 euro (2019) naar 40.000 euro (2021) en zal alleen worden aangevuld voor zover het wordt benut.

Nieuwe directeur

Eind 2018 startte de werving van een nieuwe directeur. De huidige directeur, de heer drs. M. Elema, gaf aan in de loop van 2019 zijn functie te willen neerleggen wegens pensionering. De werving startte met het vaststellen door het bestuur van een profielschets voor een nieuwe directeur.

7. Financiën

BO Akkerbouw maakt in haar financiële vastlegging en verantwoording onderscheid tussen de vereniging ('algemeen') enerzijds en programma's anderzijds. Onder algemeen worden de contributiebatens vastgelegd en de lasten die de vereniging maakt om te kunnen functioneren, zoals bestuurs-, huisvestings- en bureaunkosten en de personeelskosten van dat deel van het verenigingsbureau dat taken voor de vereniging verricht. Taken met een structureel karakter zijn ondergebracht in een programma. Per programma bepaalt het bestuur hoe het programma wordt gefinancierd. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om financiering uit verplichte bijdragen van telers (Onderzoek en Innovatie) of bijdragen van een bepaalde groep leden (Actieplan Plantgezondheid).

De financiële administratie wordt verzorgd door administratiekantoor Boutkan en Partners. De jaarrekening over 2018 is voorzien van een samenstellingsverklaring.

Jaarrekening

Jaarrekening 2018 kent een totaal aan baten van 3,36 miljoen euro en een totaalbedrag aan lasten van 2,91 miljoen euro. De jaarrekening sluit dus met een positief resultaat circa 450.000 euro. Een overschot van 531.800 euro bij het programma Onderzoek en Innovatie beïnvloedt dit resultaat sterk. Dit overschot ontstond doordat onderzoeksgelden die voor bepaalde doelen waren geormerkt, nog niet waren besteed. Het overschot, dat is ontstaan uit verplichte financiële bijdragen van telers, is alleen in te zetten voor de uitvoering van het programma Onderzoek en Innovatie en behoort niet tot het vrij beschikbare eigen vermogen van de vereniging.

Resultaat

Zonder dit positieve saldo van het programma Onderzoek en Innovatie is er een tekort van 77.700 euro. Dit tekort ontstond omdat in de jaarrekening tegenover lasten over 2018 van het programma Actieplan Plantgezondheid nog geen baten staan. Deze worden in 2019 gerealiseerd. Ook bij de uitvoering van een aantal dienstverleningsovereenkomsten met aan de akkerbouw gelieerde organisaties kwamen tekorten voor. Ze waren niet voorzien, omdat zij ontstonden door langdurige ziekte van de medewerker die deze overeenkomsten uitvoert. In 2019 wordt het tekort naar verwachting ongedaan gemaakt door de ontvangst van baten uit het Actieplan Plantgezondheid en door een incidentele bijdrage uit de Stichting Uitgesteld Sociaal Plan Productschap Akkerbouw. Het betreft hier een uitkering van middelen van deze stichting, waartegenover niet langer verplichtingen staan.

Balanstotaal

BO Akkerbouw had eind 2018 een balanstotaal van 7,3 miljoen euro. Het grootste deel van het vermogen van de vereniging betreft middelen die Productschap Akkerbouw bij zijn opheffing overdroeg aan de brancheorganisatie (5,2 miljoen euro). Die moeten worden besteed voor doelen die ten goede komen aan de sectoren van de akkerbouw die de middelen binnen het productschap uitheffingen bijeen brachten. Hoewel de middelen op kasbasis genoemd bedrag vertegenwoordigen, is inmiddels voor het hele bedrag van overgedragen middelen een besteding vastgelegd. Het eigen vermogen van de brancheorganisatie bedroeg eind 2018 55.800 euro negatief.

BOJV 2018

Brancheorganisatie Akkerbouw

Louis Braillelaan 80 • 2719 EK Zoetermeer • 079 3030 330

www.bo-akkerbouw.nl • info@bo-akkerbouw.nl